VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/599

z 30. apríla 2020,

ktorým sa povoľuje uzatváranie dohôd a prijímanie rozhodnutí o plánovaní výroby v sektore mlieka a mliečnych výrobkov

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 222,

keďže:

(1) Vzhľadom na súčasnú pandémiu COVID-19 a rozsiahle obmedzenia pohybu zavedené v členských štátoch zažíva sektor mlieka a mliečnych výrobkov hospodárske výkyvy, ktoré poľnohospodárom spôsobujú finančné ťažkosti a problémy s peňažnými tokmi.

(2) Šírenie ochorenia a zavedené opatrenia obmedzujú dostupnosť pracovnej sily, pričom ohrozujú najmä fázy výroby, zberu a spracovania mlieka. To prispieva k ťažkostiam tohto sektora, pretože spracovateľský priemysel musí napriek problémom vo svojich závodoch nájsť alternatívne riešenia na zber ďalej tečúceho surového mlieka.

(3) Povinné zatvorenie obchodov, vonkajších trhov, reštaurácií a iných pohostinských zariadení takisto ochromilo fungovanie odvetvia pohostinských a stravovacích služieb, čo viedlo k významným zmenám v štruktúre dopytu po mlieku a mliečnych výrobkoch. Dopyt spotrebiteľov sa presunul k základným potravinám na úkor mliečnych špecialít. V závislosti od konkrétneho výrobku sa v odvetví pohostinských a stravovacích služieb tradične spotrebuje približne 10 až 20 % mlieka a mliečnych výrobkov v Únii. V dôsledku tejto situácie došlo v sektore mlieka a mliečnych výrobkov k poklesu dopytu po určitých výrobkoch predávaných v odvetví pohostinských a stravovacích služieb. Napríklad viac ako polovica výroby syra mozzarella v Únii je určená pre odvetvie stravovacích služieb. Zvýšenie spotreby určitých mliečnych výrobkov v maloobchodnom sektore nevykompenzuje pokles dopytu v odvetví pohostinských a stravovacích služieb.

(4) Okrem toho nákupcovia mlieka a mliečnych výrobkov v Únii a na svetovom trhu rušia zmluvy a odkladajú uzavretie nových, keďže očakávajú ďalší pokles cien. Navyše na vývoz mlieka a mliečnych výrobkov vplývajú logistické problémy, keďže začiatok pandémie COVID-19 v Číne viedol v tejto krajine aj inde k značnému preťaženiu prístavov. Očakáva sa, že obdobie intenzívnejšieho rušenia plavieb bude pokračovať aspoň do júna 2020, čo povedie k tomu, že bude nedostatok kontajnerov, sadzby sa výrazne zvýšia a zásielky vývozcov sa odložia. Vývoz do tretích krajín predstavuje približne 15 % celkového objemu výroby mlieka a mliečnych výrobkov v Únii.

(5) V dôsledku toho sa spracovanie dodaného surového mlieka nad rámec bežného dopytu na trhu čiastočne preorientovalo na voľne ložené, trvanlivé a skladovateľné výrobky, ktoré sú menej náročné na pracovnú silu, ako napríklad sušené odstredené mlieko a maslo. Mnohé výrobné závody v Únii však nie sú schopné spracovať mlieko na iné výrobky a musia pokračovať vo výrobe mliečnych výrobkov, pri ktorých došlo k prudkému poklesu dopytu.

(6) Táto nerovnováha medzi ponukou a dopytom spôsobuje hospodárske výkyvy v sektore mlieka a mliečnych výrobkov. V dôsledku tejto nerovnováhy zaznamenali veľkoobchodné ceny mlieka a mliečnych výrobkov výrazný pokles, najmä od začiatku marca 2020: o 19 % v prípade sušeného odstredeného mlieka a o 14 % v prípade masla. Najskôr významne poklesli ceny sušeného odstredeného mlieka a masla, keďže v prípade prevyšujúcej ponuky nad dopytom sa prebytočné surové mlieko spracúva práve na tieto výrobky. Na základe cien sušeného odstredeného mlieka a masla sa odhaduje, že ekvivalentná veľkoobchodná cena surového mlieka zaznamenala v období od začiatku februára do prvého aprílového týždňa pokles o 24 %. Túto jar je pokles cien výnimočný, keďže došlo k zmenám dopytu súvisiacim s opatreniami na obmedzenie pohybu a zároveň nastal sezónny vrchol výroby mlieka, pričom sa očakáva, že ceny mlieka a mliečnych výrobkov budú naďalej klesať, keďže by malo dôjsť k zvýšeniu objemu výroby mlieka počas jari a leta, čo je v sektore mlieka a mliečnych výrobkov sezóna vysokého objemu výroby.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

(7) Na základe uvedených okolností možno tieto udalosti klasifikovať ako obdobie vážnej nerovnováhy na trhu.

(8) S cieľom pomôcť sektoru mlieka a mliečnych výrobkov nájsť rovnováhu v tomto období vážnej nerovnováhy na trhu je vhodné povoliť dohody a rozhodnutia poľnohospodárov, združení poľnohospodárov, združení takýchto združení, uznaných organizácií výrobcov, združení uznaných organizácií výrobcov a uznaných medziodvetvových organizácií. Takéto dohody a rozhodnutia by mohli zahŕňať spoločné úsilie prevádzkovateľov plánovať výrobu surového mlieka v súlade s meniacou sa štruktúrou dopytu.

(9) Všetky dohody alebo rozhodnutia o plánovaní výroby by sa mali dočasne povoliť na obdobie šiestich mesiacov, t. j. na obdobie jari a leta, ktoré je v sektore mlieka a mliečnych výrobkov sezónou vysokého objemu výroby, vďaka čomu by opatrenie malo najväčší vplyv.

(10) Keďže vážne narušenie trhu sa pozoruje od začiatku apríla 2020, obdobie šiestich mesiacov by sa malo začať od 1. apríla 2020.

(11) Podľa článku 222 ods. 1 prvého pododseku nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 možno povolenie udeliť, ak nenarúša fungovanie vnútorného trhu a ak je cieľom dohôd a rozhodnutí výlučne stabilizovať dotknutý sektor. Tieto špecifické podmienky slúžia na to, aby nedochádzalo k uzatváraniu dohôd a prijímaniu rozhodnutí, ktoré by priamo či nepriamo viedli k rozdeľovaniu trhov, diskriminácii na základe štátnej príslušnosti alebo stanoveniu cien. Ak dohody a rozhodnutia tieto podmienky nespĺňajú alebo ich prestali spĺňať, uplatňuje sa na tieto dohody a rozhodnutia článok 101 ods. 1 zmluvy.

(12) Keďže vážna nerovnováha na trhu sa týka celej Únie, povolenie udelené týmto nariadením sa vzťahuje na územie Únie.

(13) Aby členské štáty mohli posúdiť, či dohody a rozhodnutia nenarúšajú fungovanie vnútorného trhu a či je ich cieľom výlučne stabilizovať sektor mlieka a mliečnych výrobkov, mali by sa príslušným orgánom členského štátu vrátane orgánov na ochranu hospodárskej súťaže daného štátu s najvyšším podielom odhadovaného objemu výroby mlieka, ktorý je predmetom daných dohôd alebo rozhodnutí, poskytovať informácie o uzavretých dohodách a prijatých rozhodnutiach a o objeme výroby a časovom období, na ktoré sa vzťahujú.

(14) Vzhľadom na vážnu nerovnováhu na trhu a nadchádzajúce sezónne podmienené výrobné maximum by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení.

(15) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Bez toho, aby bol dotknutý článok 152 ods. 1 písm. a), článok 209 ods. 1 a článok 210 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa poľnohospodárom, združeniam poľnohospodárov, združeniam takýchto združení, uznaným organizáciám výrobcov, združeniam uznaných organizácií výrobcov a uznaným medziodvetvovým organizáciám v sektore mlieka a mliečnych výrobkov povoľuje počas obdobia šiestich mesiacov počnúc od 1. apríla 2020 uzatvárať dohody a prijímať spoločné rozhodnutia o plánovaní objemu surového mlieka, ktoré sa má vyrobiť.

Článok 2

Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že dohody a rozhodnutia uvedené v článku 1 nenarušia riadne fungovanie vnútorného trhu a ich cieľom bude výlučne stabilizovať sektor mlieka a mliečnych výrobkov.

Článok 3

Geografický rozsah pôsobnosti tohto povolenia je územie Únie.

Článok 4

1. Po uzavretí dohôd, resp. prijatí rozhodnutí uvedených v článku 1 príslušní poľnohospodári, združenia poľnohospodárov, združenia takýchto združení, uznané organizácie výrobcov, združenia uznaných organizácií výrobcov a uznané medziodvetvové organizácie oznámia dané dohody alebo rozhodnutia príslušným orgánom členského štátu s najvyšším podielom odhadovaného objemu výroby mlieka, ktorý je predmetom daných dohôd alebo rozhodnutí, a uvedú pri tom:

a) odhadovaný objem predmetnej výroby;

b) očakávané obdobie realizácie.

2. Najneskôr 25 dní po uplynutí šesťmesačného obdobia uvedeného v článku 1 príslušní poľnohospodári, združenia poľnohospodárov, združenia takýchto združení, uznané organizácie výrobcov, združenia uznaných organizácií výrobcov a uznané medziodvetvové organizácie oznámia príslušným orgánom uvedeným v odseku 1 tohto článku skutočný objem výroby, ktorý bol predmetom dohôd alebo rozhodnutí.

3. V súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/1185 ([2]) sú členské štáty povinné oznámiť Komisii tieto informácie:

a) najneskôr päť dní po uplynutí každého obdobia jedného mesiaca: dohody a rozhodnutia, ktoré im boli počas daného obdobia oznámené podľa odseku 1;

b) najneskôr 30 dní po uplynutí šesťmesačného obdobia uvedeného v článku 1: prehľad dohôd a rozhodnutí realizovaných počas daného obdobia.

Článok 5

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 30. apríla 2020

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1185 z 20. apríla 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o poskytovanie informácií a predkladanie dokumentov Komisii, a ktorým sa menia a zrušujú viaceré nariadenia Komisie (Ú. v. EÚ L 171, 4.7.2017, s. 113).